



KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

EGYÉB POLGÁRI ÉS POLITIKAI JOGOK VÉDELMEÉRT FELELŐS
TEMATIKUS MUNKACSOPORT

Ikt. szám: XVII-E/25/5/(2013)

EMLÉKEZTETŐ
2013. JÚNIUS 28.

Helyszín: Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 1055, Budapest, Kossuth tér 2-4, 439/a tárgyaló

Időpont: 2013. június 28.

Tárgy: Az Egyéb Polgári és Politikai Jogok Védelméért Felelős Tematikus Munkacsoport Alakuló Ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Répássy Róbert, Igazságügyi Államtitkár, az Egyéb Polgári és Politikai Jogok Védelméért Felelős Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a jelenlévőket. Kezdeként elmondta, hogy a napirendi pontokat a civil szervezetek által megküldött javaslatok alapján állította össze. Már a munkacsoport ülés elején felhívta a figyelmet arra, hogy a következő ülés várhatóan augusztus végén lesz, amin azokat a pontokat is megtárgyalják, amiket ezen az ülésen nem sikerült. A felvetést a tagok egyhangúan elfogadták.

2. napirendi pont: A gondnokság alá helyezett fogyatékos személyek választási jogának korlátozása

Kovács Melinda, az ÉFOÉSZ képviselője kifejtette a szervezet véleményét, miszerint a 2012. január 1-én hatályba lépő Alaptörvény 23. cikk, 6. bekezdésének a gondnokság alá helyezett személyek választójogának korlátozását bírói mérlegelésre bízta belátási képesség korlátozottság okán. Az azóta eltelt időszakban számtalan tapasztalatuk összegyűlt. Két gyakorlat kristályosodott ki szerinte, egyik szerint ha a cselekvőképességet bírói úton korlátozzák, akkor automatikusan a választójogától is megfosztják az illetőt, és indoklást sem adnak hozzá. A másik esetben megpróbálják vizsgálni az érintett személy belátási képességét a választójog kapcsán, amelynek során a szakértők és a bíróságok is kérdéseket szoktak feltenni az érintett személyeknek. A kérdések között szerepel pl. az is, hogy 'Hányszor módosították az Alaptörvényt?', vagy 'A negyedik Alaptörvény módosításnak milyen főbb elemei voltak?', 'Hány frakció van az Országgyűlésben?' stb. A következmények szerinte súlyosak: az érintett személyek megbélyegzetnek érzik magukat, és azt a következtetést

vonják le, hogy ezért a társadalmi csoportért nem érdemes semmit tenni, mert úgyse rendelkeznek választói joggal. A törvényhozók szándéka minden bizonnyal arra irányult, hogy minden olyan személyt kizárjanak a választói gyakorlatból, aki a belátási képesség csökkenése miatt nem tudnak dönteni. Már az Alaptörvény megalkotásakor is jelezték az illetékes szerveknek, hogy ez szerintük méltánytalan, a demokráciákban nem illik méricskélgni a választópolgárok belátási képességét, különösen oly módon, hogy a gondnoksági eljárással kapcsolatosan ez a fogyatékos személyekre korlátozódjon. Jogi problémát és ellentmondást észleltek abban is, hogy Horvátországban pl. a fogyatékkal élők mindegyike szavazhat, így a jövő évi EP választásokon előfordulhat az is, hogy egy Horvátországban élő magyar állampolgár - aki gondnokság alatt álló értelmi fogyatékos személy szavazhat -, míg egy ugyanilyen helyzetben lévő, ám Magyarországon élő ezt nem teheti meg. Felhívta a figyelmet arra, hogy számtalan nemzetközi dokumentum felhívta a Kormány figyelmét arra, hogy ezt a kérdést rendeznie kell. Kiemelte az ENSZ Fogyatékosügyi Bizottságának felhívását, ami szerint lakóhelyre való tekintet nélkül ezeknek a személyeknek a választójogát biztosítani kell.

Dr. Hegyi Szabolcs, a TASZ képviselője megerősítette a fentebb elhangzottakat, szerintük mind a gyakorlati tapasztalatok, mind az erkölcsi megfontolások azt mutatják, hogy a választásokon való részvételnek nem lehetnek objektív kritériumai, továbbá indokolatlannak tartják, hogy Bíróság, vagy bármely más szervezet ebben dönthessen. Nemzetközi kötelezettsége is van az ENSZ és egyéb nemzetközi szervezetek felé a Kormánynak abban, hogy építsék le a fogyatékos személyek elé épített akadályokat a választójog korlátozásában. Ez ügyben októberig kell válaszolnia a Kormánynak arra vonatkozóan, hogy milyen lépéseket tett ennek érdekében.

Dr. Répássy Róbert az elhangzottakkal kapcsolatban elmondta, hogy a tematikus munkacsoportról készült emlékeztető nyilvános lehet, a Tematikus Munkacsoport funkciója elsősorban az, hogy a civil szervezetek jobban megértsék a Kormány álláspontját, és viszont. Az itt felvetett problémákról elsősorban azok konzultálnak, akik a jogalkotásban részt vesznek, ezek alapján a Tematikus Munkacsoport egy érdekegyeztető fórum. Mindezek értelmében biztos benne, hogy nem először fogják hallani a kérdésben a Kormány álláspontját. Párhuzamot vont a gondnokság alatt élő fogyatékos személyek és a cselekvőképesség között. A PTK-t előkészítő szakértői bizottság több egyeztetést tartott, és ismerik a jogi professzorok álláspontját, akik szerint az új PTK-ban szereplő szabályozás nem ellentétes az emberi jogi egyezményekkel. Szerintük ez előrelépést jelent, ugyanis az eddigi sommás cselekvőképességből való kizárás helyett egy egyedi, és minden ügycsoportra kiterjedő vizsgálat zajlik, aminek eredményeit ötévente felülvizsgálják. Ebben a bírói vizsgálatban döntenek arról, hogy a választói jogra és a politikai jogra nézve fennáll-e a politikai cselekvőképessége a személynek. Talán lehetne még további lépéseket tenni, de a Kormány szerinte előrelépést tett a cselekvőképesség területén, hiszen az eddigi automatikus jogkorlátozás helyett egy egyedi vizsgálaton alapuló rendszer valósul meg. Hangsúlyozta, ismeri a civil szervezetek álláspontját, miszerint semmiféle korlátozás nem fogadható el, Ő szerintük azonban ez nem megvalósítható, hiszen a cselekvőképesség korlátozását a nemzetközi egyezmények sem zárják ki. A választójogból való kizárás külön felvethető, de ez összefügg itthon a cselekvőképességgel is. Hozzátette, hogy jelenleg a független bírónál nincsen alkalmasabb személy arra, hogy döntsön a kérdésben.

Gáva Krisztián, Közjogi Jogalkotásért Felelős Helyettes Államtitkár az elhangzottakat annyival kiegészítette, hogy ez nem jelenti a fentebb említett személyek elleni támadást, pláne nem a lealacsonyításukat, a szabályozás védelmet jelent a saját jogaikra nézve. A korábbi

választások során is többször előfordult, hogy idős, beteg, belátási képességükben korlátozott személyek szavazatával visszaéltek. Urnával kimentek az idősek otthonába, és helyettük az őket gondozó személyzet töltötte ki a szavazócédulákat. Ez politikailag érzékeny terület, és pont azt szeretnék elérni, hogy a gondnokság alatt élők ne lehessenek ilyen visszaélések áldozatai. A Fogyatékossgal Élő Személyek Jogairól szóló ENSZ Egyezmény sem olyan értelmezését adja a politikai jogok gyakorlásának, miszerint korlátozhatatlan a választójog. Németországban, Belgiumban, Csehországban stb. hasonló korlátozást vezettek be, mint a korábbi Alkotmányunkban volt, ehhez képest értékelése szerint élen járók a magyarok. Fontos azonban, hogy már lehet vizsgálni a bírói gyakorlatokat, a **Kovács Melinda** által felhozott példák elszomorítóak, azt gondolták, hogy szakértői vizsgálat majd meglehetősen nagyvonalú lesz, ehhez képest a gyakorlat úgy tűnik, nem ezt tükrözi – de meg fogja kérni a Bírósági Hivatalt, hogy tekintsék át az eddigi gyakorlatot, és nézzék meg, hogyan lehet elősegíteni azt, hogy csak a legszükségesebb esetekben kerülhessen sor a választójog korlátozására.

Dr. Répássy Róbert elmondta, hogy amikor felvetette az egyik országgyűlési képviselő, hogy vajon a gyerekek választójogát ki birtokolja, majd hogyan nevétség tárgya lett az illető, pedig szerinte a két kérdés igencsak hasonlít, mert mi különbség van az életkora miatt korlátozottan cselekvőképes gyermek és a mentális állapota alapján korlátozás alá eső személy között. Az állampolgári egyenlőség csak úgy lehetne megvalósítható, hogyha a mentálisan sérültek szavazhatnak, akkor a gyerekek is megtehetik, bár ez szerinte ugyancsak elképzelhetetlen.

Mikesy György, a Fáy Károly Hallássérült és Fogyatékos Személyek Egyesületének elnöke kiemelte, hogy gondnokként naponta részt vesz ezeknek a személyeknek az életében, tapasztalata alapján a társaság fele állást tudott foglalni politikai kérdésekben, de iskolaigazgatóként találkozott olyan mélyszegénységben élő gyerekek szüleivel, akik nem tudják, mi történik a világban és politikailag alulinformáltak. Ők politikailag cselekvőképesek ugyan, de a gyakorlatban nem azok, így a cselekvőképesség tulajdonképpen szubjektív. Hiányolja, hogy a törvénnyel való egyeztetéskor nem kérdezték meg a gyógypedagógusok véleményét, mert lehet, hogy a professzorok kezelik szűk látókörűen a helyzetet, miután nem veszik figyelembe más szakterületek tapasztalatait.

Kovács Melinda hozzátette, hogy a civil szervezetek részéről nem a gondnokság kiváltása a cél. Szerinte az életnek számos olyan területe van, amit cselekvőképesség szempontjából nem lehet megítélni, így a szakértő sem tud véleményt adni. A javaslatuk arra irányul, hogy az ügycsoportos rendszer maradjon meg, hiszen nagyon sok olyan fogyatékkal élő személy van, akinek a munkavégzést illetően nincsenek problémái, de a pénzbeosztást illetően igen, stb. Szerinte védelmet kell biztosítani ezeknek a személyeknek, hogy ne más gyakorolhassa az Ő választói jogát. Kiemelte, hogy nem a gondnokság alatt élők származik abból elsősorban kára, hogy más szavaz helyette, hanem annak, aki így elesett a szavazattól. A család semmiképpen nem lehet indok arra, hogy elvegyék a választói jogokat, hanem akkor szigorúan szabályozni kell a mozgó urnás szavazási eljárást. Határozottan visszautasította, hogy egy negyven éves értelmi fogyatékos embert összehasonlítsanak egy 16 éves gyermekkel. Szerinte egy értelmi fogyatékos ember ugyanolyan vágyakkal rendelkezik, mint ép társa, így a jogokat is biztosítani kell neki. Minden ország küzd azzal, hogy az adott ENSZ egyezmény 29. cikkében megfogalmazottakkal kapcsolatosan hogyan kell eljárnia, biztos benne, hogy ezzel kapcsolatosan lesz változás. Megerősítette, hogy valóban olyan kérdéseket tesznek fel a szakértők, amik nem megfelelőek, de mentségükre legyen mondva, nincsenek erre vonatkozóan nemzetközi protokollok. Illúzió azt képzelni, hogy ki lehet arra dolgozni egy tesztet, aminek a segítségével ez objektívan mérhető.

Dr. Hegyi Szabolcs szerint külön kell választani a magánjogi cselekvőképességet és a választójog korlátozást. Utóbbi egy közjogi jogviszony, és nem lehet összevonni a PTK-val. Mások az erkölcsi indokok, és a háttérben lévő megfontolások. Szerinte nem az életkoron alapuló korlátozás a jó analógia, hanem az iskolázottsági cenzus, amit már meghaladtunk. Azt is azért hagytuk magunk mögött, mert nincs objektív mérce a belátási képesség mérésére. Ez azt is jelenti, hogyha egyfelől igaz is, hogy előlépés történt, de nem szabad megállni. A nemzetközi egyezmények is arra szolgálnak, hogy motiválják a Kormányzatot, hogy továbblépjen. Befejezésésképp a bírói gyakorlattal kapcsolatban elmondta, hogy meg kell azt vizsgálni, és ha az erkölcsi megfontoláshoz nem illeszkedik, akkor a maga eszközeivel segítsen a hibát korrigálni.

Gáva Krisztián feltette a kérdést, hogy annak vajon van-e relevanciája, hogyha egy teljesen cselekvőképtelen, kómában fekvő embernek van választójoga.

Kovács Melinda szerint nem kell elvenni ebben az esetben sem a választójogot. Biztos abban, hogy a jövőre esedékes választásokon is lesznek pl. olyan végstádiumú rákban szenvedő betegek, akik nem kérnek majd mozgó urnás szavazást, ahogy a kómában fekvők sem. Más országokban a súlyosan sérült emberek tiszteletben tartása miatt sem vonják meg a választójogot, már csak azért sem, mert nem szoktak megjelenni a szavazóközlétekben. Azoknak, akik véleményt akarnak nyilvánítani, meg kell adni a lehetőséget.

Dr. Répássy Róbert nem lepték meg a szervezetek álláspontjai, de megjegyezte, hogyha bármelyik Kormány annyit tett volna a fogyatékossgal élők választójogának korlátozásának kérdésében, mint az Övék, amelyik kifejezetten előrelépést tett, akkor büszke lehetne rá. Hozzátette, az elmúlt húsz évben nem ismernek olyan bírósági döntést, amelyben magyar állampolgár a választójogától való megfosztottság miatt pert nyert volna, így nem is tudja, hogy ez mennyiben lendít előre bennünket. Ha az Emberi Jogi Bíróság támadja az intézkedést, változtatni fognak rajta. Igaz, hogy a bírósági gyakorlat előjelei nem jók, de a hamarosan következő felülvizsgálat eredményei remélhetőleg változást hoznak, és ezt véleménye szerint meg kellene várni. Ha nem értik a bíróságok, hogy a törvényhozók egyedi eseteket akartak csak kizárni, és sommás döntéseket hoztak, akkor biztos abban, hogy nem jó ez a szabály. Hozzátette, hogy igyekeztek úgy széthúzni a felülvizsgálatot, hogy folyamatos legyen, és azokat vizsgálják először felül, akiket legrégebben helyeztek gondokság alá. Végül elmondta, hogy pusztán jogi szempontból hasonlította össze a gyerekeket és az értelmi fogyatékkal bírókat, hiszen mindkét csoport jogi értelemben korlátozottan cselekvőképes. A cselekvőképesség nem magánjogi jogviszony, az, hogy valaki politikailag cselekvőképes-e szerinte mindennek a kezdete. Nem tudja megígérni, hogy ez ügyben alkotmánymódosítást eszközölnek ki, már azért sem, mert az Országgyűlés két éven belül megvizsgálta, tehát nem valószínű, hogy ilyen rövid időn belül más álláspontra helyezkedne a többség, csak akkor változik, ha az Emberi Jogi Bíróság kifogással él.

Mikesy György elmondta, hogy nem csak az EU-s irányelveket, hanem az ENSZ egyezményt is ratifikálta ebben a kérdésben Magyarország, tehát biztosítani kell a választójogot. Szeretné, ha másik oldalról is meg lehetne vizsgálni a kérdést. Egyetért Kovács Melinda véleményével, meg kell nézni a joggyakorlatot és utána kell vizsgálatot kezdeményezni.

Dr. Répássy Róbert szerint ennél a rendszernél már csak az lehet a szabadabb, ha valami nincs. Véleménye szerint nem létezik olyan, hogy egy bíró a magánjogi cselekvőképességet

illetően korlátoz valamit, míg a közjogban nem. Javasolja, hogy a kérdésben forduljanak az Alkotmánybíróságoz és éljenek az alkotmányjogi panasz lehetőségével.

Dr. Lux Ágnes, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala jogi képviselője elmondta, hogy az ombudsman több beadványt is előkészít, ami érinti a fogyatékkal élők kérdését is, hiszen hozzájuk is már több panasz érkezett a civil szervezetek részéről.

3. napirendi pont: A vallási és lelkiismereti szabadság és az egyházügyi törvény kérdése

Dr. Hegyi Szabolcs elmondta, hogy ugyan lezárult az egyházügyi törvénnyel kapcsolatos hosszú folyamat, de véleménye szerint nehéz a kérdésben kiigazodni, mert több körben érkeztek módosító javaslatok, lehetetlen átlátni a hatályos szabályozást. Az Alkotmánybíróság még március elején megsemmisítette a törvény több rendelkezését. Ennek ellenére vannak olyan tartalmi problémák, amelyek orvoslását nem sikerült eddig megoldani. Az Alkotmánybíróság döntése nyomására az egyházi státusz vonatkozásában változások történtek, amiknek le kellett volna vonni a törvényi konzekvenciáit, ennek lettek volna vagyoni vonatkozásai is. Ehhez képest az látszik, hogy mind a 4. Alaptörvény módosítás, mind az egyháztörvény módosítása nemhogy orvosolja a problémákat, hanem kifejezetten ellentétes az AB döntésével visszaállítja azt az eljárásrendet, ami az egyházak parlamenti elismerésére irányul és továbbra is fenntartja azt a helyzetet, hogy az egyháztörvény szerint különbség van a bevett és a nem bevett egyházak között. Azok a mentességek, amik a bevett egyházakat megilletik, abba az irányba mutatnak, hogy az állam és az egyház elválasztása nem valósul meg. Az egyháztörvény koncepciója, miszerint kiemel bizonyos egyházakat, indokolatlan és diszkriminatív. Kérdésként feltette, hogy ugyan nem indított monitoring eljárást az Európai Tanács Parlamenti Közgyűlése, de az elfogadott határozatban első helyen említette az egyházügyi törvénnyel kapcsolatos véleményét. Az EP is foglalkozott a kérdéssel, iránymutatást is elfogadtak. Ez esetben a nemzetközi eljárások, az Alkotmánybíróság véleménye alapján szándékozik-e valamit tenni a Kormány?

Dr. Répássy Róbert szerint az, hogy az Európai Parlament politikusai milyen döntéseket hoznak, az legalább olyan súlyú, minthogy a magyar politikusok miként döntenek, de nem szabad összekeverni őket a jogi kérdésekkel, hisz szükségképp tartalmaz politikai véleményt. A legutolsó Alkotmánybírósági döntésből arra következtettek, hogy az AB nem zárja ki a különbségtételt egyház és egyház között, tehát megerősítették azt a döntést, hogy lehetnek kitüntetett és kevésbé kitüntetett egyházak. Ez a kérdés Európában is előfordul, és léteznek államegyházak is, amelyeknek alkotmányban biztosított előjogaik vannak. Az egyházi státusz és az egyház és állam közötti viszony nem feltétlen ugyanazt jelenti. Minden egyház egyház, de az állam szabadon dönti el, hogy melyekkel akar együttműködni. A Kormány szerint ez megengedett viszony. Az állam nem a lelkiismeret és vallásszabadság kérdésében válogat egyház és egyház között, hanem azt vizsgálja, hogy a célokat az egyház tudja-e támogatni, vagy sem. Nyilvánvalóan ebben az együttműködésben nem lehetnek nem világos kritériumok, viszont a jogorvoslatot meg kell teremteni és ez meg is történt. A módosítások figyelembe veszik az európai gyakorlatot és az Alkotmánybíróság határozatát.

Dr. Fedor Tamás, az Emberi Erőforrások Minisztériumának, Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárságának fősztályvezetője reagálva a TASZ véleményére és kérdésére kifejtette, hogy valóban volt nem kevés módosító javaslat, de az alapvető koncepciót nem érintette, kisebb módosítások történtek. Az Alaptörvény 4. módosítása ismeri a vallási tevékenységet végző szervezet és az egyház fogalmát. Az Országgyűlés egyházként ismerhet el egyes vallási tevékenységet végző szervezeteket, amik

együttműködésre alkalmasak. Egységesen kezeli a vallási közösség fogalmát, ennek csúcsa a közjogi státusz, a bevett egyház fogalma, ugyanakkor meghatározza azt a folyamatot, aminek megfelelően bármilyen más vallási tevékenységet végző szervezet egyházzá válhat, továbbá minden szinten biztosítják a jogorvoslat lehetőségét. Ha az Országgyűlés kiegészíti a törvény mellékletét képező jegyzőkönyvet törvényjavaslattal, az ellen alkotmányjogi panasszal lehet élni, továbbá alkotmánybírói felülvizsgálatot is lehet kezdeményezni. A vallási tevékenységet végző szervezet használhatja az egyház elnevezést, a bíróság jegyzi be őket könnyített feltételekkel, 10 fő bejegyzésével is, ami nemzetközi rendszerben is viszonylag ritka, a státusok is a korábbi egyházi státusnak is megfelel. Folytattak konzultációt kisebb vallási közösségekkel is, akik ténylegesen a vallási szabadságukat akarják gyakorolni, azoknak ez a változtatás teljes mértékben megfelelt. Nem csak jogi problémák, hanem anyagi kérdések is felmerültek, az SZJA 1%-t lehet igényelni és ezt az államnak fedeznie kell. A jelenlegi 32 elismert, bevett egyház kiemelkedő európai relációban. Van olyan, ahol mindössze 4 szintű struktúra van, Franciaországban csak vallási egyesületek léteznek, kivéve Elzász-Lotharingiát, sőt Németországban a muszlim egyházat azért nem ismerik el, mert problematikusnak tartják a demokráciához való viszonya miatt.

Mikesy György kiegészítésképp elmondta, hogy az egyházi státusszal kapcsolatban elhangzottak a különbségek, felmerült, hogy az állam kikkel szeretne együttműködni. Az állam viszont azon egyházak felé mozdul el, amik állami feladatokat is ellátnak. Az Ö egyesületük alapszabálya szerint támogatják az egyházakban élő fogyatékkal élők vallási szabadságát, és miután a támogatás kérdése is felmerült, nyomatékosította azt, hogy szeretné, ha az együttműködés kiterjedne a fogyatékosokkal élőkre is, hisz Ők is szeretnék vallási szabadságot élvezni.

Dr. Hegyi Szabolcs reakciójában elmondta, hogy vannak olyan nagy világegyházak, amelyeknek képviselői nincsenek benne a bevett egyházak körében. A buddhizmusnak természetesen több iránya is van, de talán ez a legjobb példa arra, hogy megkérdőjelezzük, hogy miért kerül bele az egyik buddhista egyház a támogatottak körébe, a másik miért nem. A nem bevett egyházak részére is elmondták, hogy biztosítva vannak a jogaik, és ezek számukra kielégítőek. A mostani rezsím bevezetése azonban visszafelé történt, azaz bejegyzett egyházaktól vették el a státuszt. Lehet változtatni a szabályozáson, de csak felmenő rendszerben. Amennyiben vannak olyan egyházak, amik visszaélnék az előjogaikkal, megvannak azok az eszközök a jogállamiság keretein belül, hogy a visszaéléseket megakadályozzák. A nemzetközi összehasonlításhoz, és az előző törvényhez képest visszalépés történt. Kétféle jogorvoslat van, ez igaz, de csak látszatintézkedés. Az AB törvény módosítása szerint Ők csak a törvényesség betartását vizsgálhatják felül, azaz ha a Parlament minden szabályt betart, el lehet utasítani a kezdeményezést bármilyen indokkal. A törvénybe lefektetett feltételek még motiválják is a Parlamentet, a közösségi célok viszont a szubjektív döntést és az önkényes megkülönböztetést teszik lehetővé. Az európai standard szerint valóban lehet különbséget tenni egyház és egyház közt, de ez a különbség nem lehet diszkriminatív. Ezért az a benyomásuk, hogy szemben az előző rezsimmal, ami normatív finanszírozást tettek lehetővé, a jelenlegi rendszerben az államnak, a Kormánzatnak lehetősége van arra, hogy azokat támogassa, amiket preferál. Továbbá lehet fenntartással kezelni az EP döntéseit, de akkor a magyar döntéshozókat is lehet.

Dr. Répássy Róbert ezzel a legutolsó megjegyzéssel egyetértett, a törvényeket viszont ők hozzák, ezt hívják szuverenitásnak. Igaz, hogy nehezen megfogható az a kategória, hogy a közösségi célok érdekében kivel tud együttműködni az állam, de önmagában az is szubjektív, hogy ki végez hitéleti tevékenységet. Nem biztos, hogy a bíró hatásköre az, hogy eldöntse, ki

képes az állammal való együttműködésben, épp ezért nem látnak diszkriminációt a kérdésben. Ha egyszer egy nagy társadalmi támogatottságú egyház nem kap bevett státuszt, akkor nyilván lesz a társadalom részéről is nyomás, hogy változtassanak a döntésen. Ha a választók úgy döntenek, hogy azt a pártot támogatják, amelyik azzal kampányol, hogy visszaadja az egyházi státuszokat, akkor Ők kerülnek hatalomra, és majd visszaállítják a rendszert.

Gáva Krisztián elmondta, hogy a korábbi szabályozáshoz képest az Országgyűlés mozgásteret leszűkült, hiszen a miniszteri szakaszban lényegében a miniszter hoz döntést. Nem igaz, hogy az országgyűlés mindenféle indok nélkül megadhatja az egyházi jogi státuszt, egyrészt az elmondottak alapján, másrészt a törvényesség feltételébe az indoklás jogszerűsége is beletartozik.

Dr. Hegyi Szabolcs szerint nehéz így érteni azt a törvényi szakaszt, amely kifejezetten úgy szól, hogy az eljárás törvényszerűségét vizsgálhatja felül a bíróság, így indokolatlan akkor ez a megközelítés. Ez nem egy politikai program, hanem a lelkiismereti szabadság érvényesülése, amihez hozzátartozik az egyházalapítás szabadsága. Az, hogy valakit megillet-e ez a jog, az a mindenkorai választópolgár akaratától függ. Ez ellentétes az alapjogi eszmékkel.

Dr. Répássy Róbert nem látja úgy, hogy az egyház alapítási jog alapjog lenne, mindenki szabadon kinyilváníthatja a vallását, közösen is gyakorolhatják, sőt intézményeket is alapíthatnak erre, de ebből nem következik az, hogy az államnak kiemelt státuszt kell biztosítani minden olyan vallási szervezetnek, ahol egyébként a polgárok szabadon gyakorolják az általuk választott vallást. Az államnak odáig terjed a kötelezettsége, hogy biztosítsa mindenki számára, hogy intézményesen gyakorolhatja a vallását. Már az, hogy létszámkorlátot állít az állam, egyfajta korlát, minimális feltétele van annak, hogy intézményesülni lehessen. Abban igaza van, hogy semlegesnek kell kezelni ezt a kérdést, de dönthetne az Országgyűlés úgy is, hogy nem adja oda az 1%-nak a lehetőségét.

Dr. Hegyi Szabolcs számára az nem világos, hogy hol biztosítja az állam az egységes mércét, hol van a semleges kezelése a kategóriáknak. Akik első körben bekerültek a mellékletbe, velük szemben semmiféle vizsgálatot nem folytattak le. A következő körben nem világos, hogy a több, mint 80 jelentkező közül miért pont azokat fogadta el az Országgyűlés, akiket azóta megismertek.

Dr. Répássy Róbert szerint a lehetőség újból megnyílik mindenki előtt, tehát nincs olyan szabály, hogy nem lehet újra ilyen kérelmet beadni.

Dr. Hegyi Szabolcs szerint az állam dönti el, ki alkalmas az együttműködésre, de az álláspontjuk szerint nincs olyan korlátozás, amitől semleges lesz a megítélés.

Dr. Fedor Tamás nem értette, hogy mi a probléma a kettős struktúrával, a világon szerinte nincs olyan ideális állapot, amit **Dr. Hegyi Szabolcs** leírt. Az 1994-es törvény ilyen volt, és pont azért történt a változtatás, mert sokan visszaéltek a lehetőséggel, Kht-k, civil szervezetek egyik pillanatról a másikra alakultak át egyházzá, hogy a kiegészítő normatívát megkaphassák.

Mikesy György szerint a többség védelmét a kisebbséggel szemben képviselni kell. Végig kell gondolni, hogyan lehet együttműködni az egyházakkal. Első lépésként meg kell nézni, mit csinálnak az adott egyházak, milyen állami szerepvállalásuk van és meg kell nézni az adó

1%-t is. Utána természetesen az a legoptimálisabb, ha olyan egyházakkal működnek együtt, amikkel együtt tesznek az országért. Természetesen tiszteletben kell tartani a kisebbséget is, a nem bejegyzett egyházakat.

Dr. Répássy Róbert szerint ez nem létszámi kérdés, hiszen olyan egyházakat is elismert, aminek viszonylag kevés híve van. Olyan viszont nem fordul elő, hogy igazán nagy létszámú egyházat kizártak volna.

A munkacsoport tagok megállapodtak abban, hogy a közoktatás, valamint a meg nem tárgyalt napirendi pontok kérdését augusztus végére halasztják.

Az ülés elnöke hasznosnak tartja a párbeszédet, és a Munkacsoport tagok által felvetett problémákat, számos kérdést sikerül a jogalkotásba becsatornázni.

Az emlékeztetőt hangfelvétel alapján készítette: Perlaki Fanni Laura

2013. július 11.